

**ARCHIWUM
OŚRODKA KARTA
02-536 Warszawa
ul. Narbutta 29**

Wstęp do inwentarza

zespołu/ zbioru: KOLEKCJA OSOBISTA HENRYKA EBERSA

**1884; 1887; 1889-1891; 1893-1896; 1898-1899; 1903-1904; 1906-1907;
1909-1910; 1924; 1932; 1936-1937**

**Nr zespołu:
AW III/706**

I. Charakterystyka twórców zespołu

Henryk Ebers (1855-1918) lekarz, balneolog, hydroterapeuta. Urodził się w 1855 r. w Médoc we Francji jako syn Henryka Ebersa, lekarza, powstańca listopadowego i Pauliny z Kossowiczów. W 1881 r. ukończył wydział lekarski w Krakowie i otrzymał dyplom doktora medycyny. Pracował we Lwowie oraz Wiedniu, gdzie wyspecjalizował się w wodolecznictwie. W 1885 r. objął stanowisko kierownika nowo wybudowanego zakładu wodoleczniczego w Krynicy. W latach 90. XIX wieku, będąc w Szwajcarii, Francji, Niemczech i we Włoszech, zapoznał się z funkcjonowaniem tamtejszych zakładów i stacji klimatycznych. To pozwoliło mu wdrażać w zakładzie krynickim nowoczesne metody kuracji. Od 1898 r. pracował w Abancji, gdzie posiadał własny zakład „Ayram”. Następnie przeniósł się do Cirkvenicy i wydzierżawił znany ośrodek „Therapia-Palace”. Po sprzedaży tej placówki w 1904 r., Ebers założył podobny zakład w Lido pod Wenecją, którego także nie utrzymał. Po powrocie do Krynicy zaangażował się w życie miasta. Był inicjatorem połączenia kolejowego między Krynica a Muszyną. W czasie I wojny światowej przebywał z rodziną w uzdrowisku. H. Ebers został burmistrzem tego miasta. Mobilizował mieszkańców do zapobiegania grabieży mienia Krynicy. Ocalił miasto od zniszczenia przez wojska rosyjskie - dotarłszy do sztabu armii w Tyliczu, przekonał władze o odstąpieniu od zniszczenia miasta. Uzyskał wtedy dokument, który ocalił całe mienie uzdrowiska.

Zmarł nagle z końcem 1918. Został pochowany na Cmentarzu Rakowickim w Krakowie.

II. Dzieje kolekcji

Kolekcja Henryka Ebersa została utworzona w Archiwum Ośrodka KARTA z materiałów przekazanych przez wnuka Michała Grabowskiego w 2012 roku. Przyjęte materiały nie posiadały środka ewidencyjnego. Po przeprowadzonej inwentaryzacji okazało się, że kolekcja obejmuje 24 j.a., co stanowi 0,10 mb.

III. Charakterystyka archiwalna zespołu

Tytuł: Kolekcja osobista Henryka Ebersa

Granice chronologiczne: 1884; 1887; 1889-1891; 1893-1896; 1898-1899; 1903-1904; 1906-1907; 1909-1910; 1924; 1932; 1936-1937

Granice terytorialne: zabór austriacki (Galicja)

Rozmiar: Wielkość kolekcji po uporządkowaniu nie uległa zmianie i wynosi 24 j.a., co stanowi 0,10 mb.

IV. Zawartość zespołu

Kolekcja Henryka Ebersa odzwierciedla podstawowe fakty o charakterze biograficznym i zawodowym.

I. Materiały działalności zawodowej Henryka Ebersa (sygn. 1-4)

W teczce o sygn. 1 (AW III/706.18) znajduje się korespondencja dotycząca zakupu sprzętu medycznego do Zakładu Hydropatycznego w Krynicy.

W teczce o sygn. 2 (AW III/706.21) znajdują się potwierdzenia opłat za dostarczenie gazet o tematyce medycznej.

W teczce o sygn. 3 (AW III/706.6) znajdują się materiały dotyczące pracy w Zakładzie Hydropatycznym w Krynicy, m.in. wykaz zabiegów leczniczych, broszura informacyjna dotycząca pensjonatu, który był prowadzony przez Henryka Ebersa, plan sytuacyjny uzdrowiska w Krynicy.

W teczce o sygn. 4 (AW III/706.6) znajdują się listy i karty korespondencyjne skierowane do Henryka Ebersa, zaproszenia Kółka Lekarzy na uroczystości, telegram.

II. Materiały warsztatowe Henryka Ebersa (sygn. 5)

W teczce o sygn. 5 (AW III/706.5) znajdują się notatki Henryka Ebersa, obliczenia i adresy.

III. Korespondencja (sygn. 6-14)

W teczce o sygn. 6 (AW III/706.19) znajduje się korespondencja Henryka Ebersa z Radą Leśnictwa Galicyjskiej Dyrekcji Dóbr Państwowych, m.in. ponaglenie z 1893 r.

W teczce o sygn. 7 (AW III/706.7) znajdują się listy i telegramy gratulacyjne skierowane do Henryka Ebersa i Marii Kozłowskiej z gratulacjami z okazji ślubu.

W teczce o sygn. 8 (AW III/706.1) znajdują się listy, karty i telegramy gratulacyjne do Marii i Henryka Ebersów z okazji narodzin córki Marii.

W teczce o sygn. 9 (AW III/706.3) znajdują się listy Marii Ebers do męża, Henryka Ebersa.

W teczce o sygn. 10 (AW III/706.3) znajdują się listy od przyjaciół skierowane do Henryka Ebersa.

W teczce o sygn. 11 (AW III/706.9) znajdują się przekazy pieniężne.

W teczce o sygn. 12 (AW III/706.12) znajduje się korespondencja Henryka Ebersa z córkami.

W teczce o sygn. 13 (AW III/706.10) znajduje się korespondencja z redakcjami czasopism, m.in. „Dziennika Poznańskiego”, „Czasu”.

W teczce o sygn. 14 (AW III/706.4) znajdują się karty świąteczne oraz karty z podróży do Ebersów.

IV. Materiały rodzinne (sygn. 15-20)

W teczce o sygn. 15 (AW III/706.16) znajduje się zawiadomienie o ślubie siostry Henryka Ebersa, Marii Ebers.

W teczce o sygn. 16 (AW III/706.11) znajduje się konspekt budowy altany.

W teczce o sygn. 17 (AW III/706.20) znajdują się dokumenty dotyczące ubezpieczeń ruchomości i inwentarzy żywych.

W teczce o sygn. 18 (AW III/706.8) znajduje się skrypt dłużny wystawiony Henrykowi Ebersowi.

W teczce o sygn. 19 (AW III/706.5) znajdują się notatki [Anny] Ebers z wykładów.

W teczce o sygn. 20 (AW III/706.15) znajduje się bilet wstępu do Czytelni Polskiej w Paryżu.

V. Materiały osób obcych (sygn. 21-23)

W teczce o sygn. 21 (AW III/706.22) znajduje się rachunek od lekarza z 1891 roku.

W teczce o sygn. 22 (AW III/706.14) znajdują się wizytówki osób obcych.

W teczce o sygn. 23 (AW III/706.17) znajduje się książeczka kąpielowa należąca do [...] Augustynowicza z 1894 roku.

VI. Zbiory filatelistyczne (sygn. 24)

W teczce o sygn. 24 (AW III/706.13) znajdują się znaczki z okresu PRL (16 egz.), kartka pocztowa upamiętniająca VIII Ogólnopolską Wystawę Filatelistyczną „20-lecie PRL”.

V. Metody porządkowania

Akta kolekcji zostały uporządkowane w oparciu o wytyczne metodyczne stosowane w archiwach państwowych. Materiały aktowe wchodzące w skład kolekcji zostały podzielone na teczki rzeczowe. Całość otrzymała układ

uwzględniający podział na serie odpowiadające zawartości merytorycznej teczek. Dla kolekcji opracowano inwentarz książkowy i opatrzone wstępem.

Bibliografia:

Ziembicki W., *Ebers Henryk* [w:] *Polski Słownik Biograficzny*, red. W. Konopczyński, t. VI, Kraków 1948, s. 196–197.

Schemat układu inwentarza

1. Materiały działalności zawodowej Henryka Ebersa – sygn. 1-4
2. Materiały warsztatowe Henryka Ebersa – sygn. 5
3. Korespondencja – sygn. 6-14
4. Materiały rodzinne – sygn. 15-20
5. Materiały osób obcych – sygn. 21-23
6. Zbiory filatelistyczne – sygn. 24

INWENTARZ

Sygn.	Tytuł	Daty	Rodzaj materiału	Sygnatury dawne
	I. Materiały działalności zawodowej Henryka Ebersa			
1.	Działalność zawodowa Henryka Ebersa w Zakładzie Hydropatycznym w Krynicy. Zakup lamp do zakładu. List	1887	rkps luźne j. polski	AW III/706.18
2.	Działalność zawodowa Henryka Ebersa w Zakładzie Hydropatycznym w Krynicy.	1891	druk rkps luźne	AW III/706.21

	Potwierdzenia opłat za dostarczenie gazet branżowych		j. polski	
3.	Działalność zawodowa Henryka Ebersa w Zakładzie Hydropatycznym w Krynicy. Plan sytuacyjny, czasopismo, wizytówka, broszura informacyjna, wykaz zabiegów leczniczych	1928 1907 b.d.	druk rkps luźne j. polski	AW III/706.6
4.	Działalność zawodowa Henryka Ebersa w Zakładzie Hydropatycznym w Krynicy. Korespondencja	1890 1895 1898 1906-1907 1910	druk rkps luźne j. polski j. francuski	AW III/706.6
	II. Materiały warsztatowe Henryka Ebersa			
5.	Notatki Henryka Ebersa	b.d.	rkps luźne j. polski	AW III/706.5
	III. Korespondencja			
6.	Korespondencja Henryka Ebersa z Radą Leśnictwa Galicyjskiej Dyrekcji Dóbr Państwowych	1893 b.d.	druk rkps luźne j. polski	AW III/706.19
7.	Ślub Henryka Ebersa z Marią Kozłowską. Listy, wizytówki, telegramy	1894	druk rkps luźne j. polski j. włoski	AW III/706.7
8.	Narodziny córki Marii i Henryka Ebertów. Listy, wizytówki,	1895	druk rkps	AW III/706.1

	telegramy gratulacyjne		luźne j. polski	
9.	Korespondencja Marii Ebers do Henryka Ebersa	1895 b.d.	rkps luźne j. polski	AW III/706.3
10.	Korespondencja Henryka Ebersa z przyjaciółmi	1887 1890 1895 1898-1899 1904 b.d.	druk rkps luźne j. polski	AW III/706.3
11.	Przekazy pocztowe	1890-1891	druk rkps luźne j. polski j. niemiecki	AW III/706.9
12.	Korespondencja Henryka Ebersa z córkami. Listy, rysunki	1903 b.d.	rkps rysunki luźne j. polski	AW III/706.12
13.	Korespondencja z redakcjami czasopism. Karty pocztowe	1907	druk rkps luźne j. polski	AW III/706.10
14.	Karty pocztowe świąteczne i z podróży skierowane do Ebersów	1906 1909 1924 1932 1936-1937	druk rkps luźne j. polski j. francuski	AW III/706.4
	IV. Materiały rodzinne			
15.	Zawiadomienie o ślubie Maryi	1884	druk	AW III/706.16

	Ebers		luźne j. polski	
16.	Konspekt budowy altany	1896	rkps szkic luźne	AW III.706.11
17.	Ubezpieczenie ruchomości i inwentarzy żywych. Potwierdzenie, wykaz	1891	druk rkps luźne j. polski	AW III.706.20
18.	Skrypt dłużny	1912	druk rkps luźne j. polski	AW III/706.8
19.	Notatki [Anny] Ebers z wykładów	b.d.	rkps luźne j. polski	AW III/706.5
20.	Bilet wstępu	b.d.	druk luźne j. polski	AW III/706.15
	V. Materiały osób obcych			
21.	Rachunek od lekarza	1891	druk rkps luźne j. polski	AW III/706.22
22.	Wizytówki	b.d.	druk luźne j. polski	AW III/706.14
23	Materiały należące do [...] Augustynowicza. Książeczka kąpielowa	1894	druk rkps luźne j. polski	AW III/706.17

	VI. Zbiory filatelistyczne			
24	Znaczki, kartka pocztowa z okresu PRL	b.d.	druk rkps luźne	AW III/706.13